Ч. 17. Чернівцї, середа дня 22. січня (3. лютого) 1897 року. Рочник XIII.

БУКОВИНА

Часопись для руских родин. Виходить щодня кромі днів по недїлях і сьвята.

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Що зроблено в радї державній для руского народу?

Розглянємо тепер, що осягнули Русини в остатнім шестилїтю ради державної.

Передовсім треба зазначити, що репрезентация руского народу зовсім не була така численна, як з почином конституцийної ери, або в першій сесиї по заведеню безпосередних виборів. З Галичини вислав руский нарід в 1891 р. сїм послів, котрі утворили окремий клюб руский під проводом п. Романчука, а з Буковини вибрав руский нарід послом дра Воляна, котрий вступив до клюбу консервативного ґр. Гоґенварта. Волян не промовляв в радї державній і не предкладав потреб Русинів буковиньских, так що оборона прав і предкладане потреб руского народа припало рускому клюбови. Руский клюб числив сїм членів лише до цьвітня 1894 р., бо в тім часї виступив п. Романчук, оставши диким, а п. Телїшевский з того часу майже нїколи не являв ся анї на засїданях ради державної, анї кількох важних комисий, котрих був членом. Через виступлене п. Романчука не мав руский клюб свого заступника в найважнїйшій комисиї буджетовій і не міг там безпосередно предкладати потреб і домагань руского народу.

В остатнім шестилїтю в перший раз рускі посли вийшли з вибору ради державної до австрийскої делеґациї (спершу о. Мандичевский, відтак п. Барвіньский).

Коли переглянемо промови руских послів остатного шестилїтя і предкладані ними в радї державній і правительству домаганя і потреби руского народу, та порівнаємо все те з промовами і домаганями руских послів в давнїйших сесиях, то мусимо зовсім безсторонно і предметово признати, що в минувшім шестилїтю поставили рускі посли справу руску на ширшім становищи, як доси бувало, що в своїх домаганях виявили без міри глибше зрозумінє потреб руского народу і глядїли на все те з ширшого виднокруга, як доси бувало. Коли давнїйше рускі посли стояли звичайно на тїснім становищі галицко-рускім, ставили домаганя національні зовсім відорвані, без певної системи і пляну, а про економічні потреби мало говорили (окрім хиба справи соли для худоби і т. п.), в остатнім шестилїтю виступали рускі посли яко заступники руского народу, підносили справи руского народу не тілько в Галичинї й Буковинї, але й підносили сумне положенє наших братів на Українї і тим способом і в радї державній і в делеґациї австрийскій зазначували одноцїльність українсько-руского народу. Представляючи національно-культурні потреби руского народу, обняли рускі посли в своїх домаганях не тілько весь обсяг публичного вихованя і шкільництва від шкіл народних аж до унїверситету, але й мали на бачности підпомаганє розвою лїтератури й науки в рускій мові, дальше підготовленє молодих сил наукових для доцентур унїверситетских і підмаганє талановитих артистів руских.

Тими заходами повело ся осягнути не тілько помноженє руских шкіл взірцевих (чотири) при семинариях учительских, справедливе переведенє утраквізму в тих остатних, помноженє руских ґімназий (в Коломиї і Чернівцях) і заснованє кляс приготовляючих руских при ґімназиях в Перемишли і Коломиї, порученє надзору руских шкіл на Буковинї рускому інспекторови, покликанє Русинів яко членів до рад шкільних краєвих у Львові і Чернівцях, але й утворенє рускої катедри історії в львівскім унїверситетї і обсадженє тоїж ученим професором з Киева, що не тілько має велику вагу з наукового, але й з національно-політичного боку. Утворенем рускої катедри для пастирского богословія в унїверситетї черновецкім вдоволено давно відчуваній потребі поміж руским духовеньством православним. Даром цїсарским (6.000 зр.) для „Народного Дому“ в Чернівцях положено підвалини до розвою сеї много важної культурної інституциї для буковиньских Русинів. Для кандидатів наукового заводу виєднано стипендиї, котрі дали їм спроможність приспособити ся на доцентів унїверситетских, а подібним способом уможливлено талановитому рускому артистови розвинути дальше свій талант і дати его пізнати широкому сьвітови.

Тими самими заходами повело ся утворити руске товариство наукове і дати ему спроможність в кількох лїтах розвинути дуже замітну і поважну наукову роботу.

Порученє редакциї вістника законів державних чоловікови фаховому і знавцеви рускої мови надало сему видавництву не тілько вартости, але й зробило его скарбоною наукових висловів руских і причинило ся немало до виробленя рускої мови письменної.

Що до признаня прав руского язика в урядованю і в житю публичнім можемо також виказати певні успіхи. На будинках урядових (старостах, судах, державних желїзницях, семинариях учительских) заведено написи рускі, хоч дїло розпочате в тім напрямі належало перевести і на иньших урядових будинках і в цїлій східній Галичинї і в північній Буковинї.

Так само замітний поступ в урядовім уживаню руского язика. Особливо у верховних властий урядових і автономічних замічаємо добру волю до переведеня рівноправности руского язика, коли тимчасом у властий підрядних належить се до виїмок доволї рідких так, що мусимо домагати ся від верховних властий, щоби свої інтенциї з усею енерґією і консеквенциєю переводили і поміж підвласними органами.

Так само, як на поле національно-культурне, звертали рускі посли пильну бачність і на поле економічне. Замісць банків, що руйнували наше селяньство, о які старали ся давнїйші рускі посли, повело ся руским послам остатного шестилїтя виєднати у правительства дозвіл на заснованє товариства обезпечень „Днїстер,“ котре вже за кілька лїт своєї дїяльности показало, яку вагу має така інституция руска не тілько з економічного боку, але й яко пристановище для руских

Галицко-руский дїлетантизм а українсько-руска аґресивність.

Написав Володимир Масляк.

I.

Як з одного боку редакция „Зорї“ вдячною може бути і редакциї „Буковини“ і добр. С. Кр. за его скору оцїнку материялів, заміщених в тій часописи за рік 1896, всеж однак не вдяки остане по сторонї нашої галицко-рускої письменьскої братиї, що їй вже не в першину а в радигоди такой здорово обірве ся від закордонових братів. Відай не помилюємось, кажучи, що і в огляді „Зорї“ з р. 1896 о нїщо друге авторови его не ходило як лиш о річ, кілька разів в тих замітках з натиском повторену: *„Ви, братя Галичани, упрямі дїлетанти, значить: з вашої роботи слїду дасть Біг. Не так ми! Ми письменники з божої ласки і тому ми вам старшина!“*

Коли-б менї так правду сказати, то признаю ся отверто, що я, до всякої полеміки не скорий, і сей раз не радо взяв перо в руку. Полемізувати з чиєюсь думкою, виявленою друком, значить видавати і себе за авторитет, а вже-ж де як де а певно нїгде не склеїло ся тілько лиха через авторитети, як на нашій Богом спасенїй Руси. Се і головна хиба і єї істнованя давнїйшого і теперішного непогідного сьвітогляду, що кандидатів на ґенералів було все у нас доволї, не було лишень рядових, а тим самим не було кріпкого постою.

Кинути анатему замісць слова співчутя або щирої братньої любови, відсудити першого лїпшого з краю брата від чести, ба навіть від охоти до працї, не вглянувши аналїтично в суть его душі, его сьвітогляду; те, що нам не подобає ся назвати „бляґою“, а на него кликнути „ось брат во тьмі невіжества грядучий“ — от жмінка прикмет наших громадских прямовань. Таке оно водить ся в нашій мізерній політицї, таке оно — ба вже і не від нинї веде ся в наших лїтературних справах. А менї видить ся, що „всяк бисера не несущий“ також може дещо положити на престолї народного жертвенника, і коби ми надто широко а так відразу крил не піднимали і, коли-б ми не перли за одним заходом захопити і се і друге і десяте, а числячись з нашими силами, не були такі захланні — були би ми може більше вирозумілі а радїли вже самим числом ростучим тих, що і собі хотїли би принести лепту на народний жертвенник.

Роздїлені політично на землї далеко собі не близькі, роздїлені ріжними умовами народного житя, впливами ріжної осьвіти і культури хотїли би ми силоміць бачити на собі один стемпель тотожности, а що так ще не є, ото-ж давай докоряти собі взаїмно! Звідсїль такі прикрі полеміки і такі несмачні докори, як свого часу з нагоди статиї Чайченка: про галицкі вірші. Я сам признаю, що у нас повинно бути інакше, що вся осьвічена Малоросия, чи по нашому всї просьвітні Русини повинні писати одною і тою самою мовою і так говорити, а хиба-ж коли у нас так не є, нема вже того між другими народами? Найлїпшим сьвідоцтвом що і у других не є так рівно і гарно, то лїтеретура наших сусїдів Поляків. Письменники *галицко-польскі, великопольскі а варшавскі* — се три ріжні табори. Хто мав нагоду студіювати мову і сих і тих — той повірить нам на слово. Все-ж однак не виходить з того, щоби варшавскі письменники накидали ся мокрим рядном на своїх товаришів з Кракова або зі Львова і тим они як раз висші, що у них кождий жовняр добрий! Не тикають собі при кождій нагодї: „варваризмами“, „поганими зразками мови“, „дїлетантизмом“, а один від другого приймає не так, як би він хотїв того, лишень як те, що другий міг дати серед даних умов і условин. Противно, признати треба польскій суспільности, що она собі богато прощати уміє, а єї реклама навіть для найслабших письменників, часто дуже схлїбна, лишень їм на добро виходить. „Не види мене на позорище з моєю тріскою в оцї, бо я тобі в твоїм покажу полїно“ — от перша засада, перший закон для критики, бож опроче скритикувати все лекше чим написати!

(Дальше буде).

людий, що доси мусїли глядїти приміщеня по чужих институциях.

В законодатній дорозї осягнув наш нарід на поли економічнім важні пільги наслїдком податкової реформи яко опуст від податку ґрунтового і домово-клясового і через обмежене головної суми податку ґрунтового. Закон про відписуване податку ґрунтового в случаю шкіл елементарних принесе також значні пільги хлїборобам, як і ревізия катастру ґрунтового наслїдком справедливійшого заклясованя ґрунтів. Нова процедура цивільна усуне довголїтні і коштовні процеси, і тим способом можна буде скорше і дешевше добити ся свого права. Закон о своїні улекшить значно тягарі громадам нашим. Улекшене продажи дешевої соли для худоби (по 5 р. за сотнар метр.) причинить ся до піднесення годівлї худоби, а побільшене фонду мелїорацийного до поправи господарства сїльского.

Певно, що все те ще не є в силї заспокоїти всїх потреб національних, культурних і економічних руского народу, відразу поправити його добробит, однак коли зуміємо сими придбанями приналежно користувати ся, тодї наш народний орґанізм певно скріпить ся. При тім не повинні ми уставати в починах наших, а дбати дальше не тілько о забезпечене і використане наших дотеперішних придбань, але й о позискане нових і розширене наших прав національно-політичних і економічних.

Що зробив др. Волян в радї державній?

— О —

Про вибори до ради державної.

(Поясненя для несьвідомих).

З початку місяця марта сего року маємо вибирати послів до ради державної. Ті вибори дуже важна справа, бо чейже знаєте, яке значінє має рада державна: она видає закони, ухвалює податки, призволяє брати рекрута і може навіть мінїстрів покликати до одвічальности за нарушене закона. З того виходить, що яких послів виберете: чи прихильних справі селяньства, чи дбалих лиш о власний інтерес — то такі закони будете мати і таких заступників своєї справи.

Рада державна складає ся з двох палат: палати панів і палати послів. Що палата послів урадить, то се відтак перерадить палата панів і коли разом згодять ся на щось, то те стає законом. До палати панів іменує цїсар членів, а до палати послів вибирає собі сам нарід заступників.

Палата послів складала ся дотепер з 353 послів, а від сего року (після зміненого закона виборчого) прибуде ще нових 72 послів, так що разом буде засїдати в палатї 425 послів. Послів вибирає ся куріями, се значить окремо кождий стан для себе, а есть тих станів або курий чотири: більша посїлість, більші міста, купцї разом з промисловцями і селяни, — а тепер по змінї закона виборчого прибула ще нова пята курія, в котрій вже всї стани без ріжницї разом вибирають, се значить, що в тій куриї будуть другий раз голосувати (вибирати) всї приналежні до перших чотирох курий, а ще й велике число таких людий, котрі дотепер не мали права голосованя.

Селян найбільше обходять вибори з четвертої і пятої курії, бо в тих куріях мають они голос і можуть поставити на своїм. Четверта курия є чисто селяньска бо в нїй вибирають іно властителї дрібної посїлости селяньскої. Пята же курія, так звана загальна, повинна би випасти рівнож в користь селяньства, бо селян найбільше між загальним населенєм.

З цїлої держави вибирають: більша посїлість 85 послів, міста 116, купцї, разом з промисловцями 21, громади сїльскі 131 а загальна курія 72 послів. На Галичину припадає з того числа 78 послів, а то з більшої посїлости 20, міст 13, з купецкого стану 3, з громад сїльских 27 а в загальної куриї 15 послів. А на Буковину припадає 11: з великої посїлости 2, з релїґійного фонду 1, з міст 2, з палати торговельної 1, з громад сїльских 3, з загальної куриї 2. Виходить з того, що галицкі селяни мають в своїх руках 27 мандатів посольских з четвертої куриї, а 15 в пятій куриї,—а буковиньскі 5, коби іно вміли використати се своє право і вибрали собі справдї щирих заступників в своїх куріях, бо чейже в тамтих куріях не будуть памятати на інтереси селян.

При виборах до ради державної не вибирає кождий повіт для себе посла, іно по два-три а навіть чотири повіти політичні разом вибирають по однім послї селяньским. Таких округів виборчих в куриї селяньскій в Галичинї є 27, на Буковинї 3, а в куриї загальній 25, на Буковинї 2. Не у всїх куріях вибирають послів одинаково; три перші куриї: велико-паньска, міска і купецка вибирають безпосередно, се значить, кождий, хто має право голосованя віддає особисто свій голос при виборі посла. Натомісць в куріях: селяньскій і загальній голосує ся посередно (в тім лежить найбільша кривда хлопів!), се значить, що управнені до вибору, вибирають найперше виборцїв і аж тоті виборцї віддають свої голоси при виборі посла. Через се посередне голосоване в куриї сїльскій відбувають ся всюди по наших селах найперше так звані правибори. Длятого для селян найважнїйша річ припильнувати правибори, щоби на виборцїв не вийшли хрунї, запроданцї.

Право голосованя в куриї селяньскій має кождий мужчина, що скінчив 24 лїт житя, має власну волю, не побирає нїякої запомоги для бідних, не є в чинній службі військовій, належить до громади, платить бодай від року податок певної висоти і не був караний в остатних пятьох лїтах за який небудь злочин.

А знов в загалній куриї не зважає ся на висоту оплачуваного податку, іно кождий горожанин австрийский, що скінчив 24 лїт житя, а від року замешкав в якійсь громадї, має право голосованя на посла. Виходить з того, що в загальній куриї рівне право виборче як для найбільшого богача так і наймита-слуги.

Вибори посла відбувають ся по визначених до того містах. Кождий виборець дістає карту леґітимацийну, а крім того другу з печаткою староства, щоби вписав на нїй імя і призвище посла, на котрого має віддати голос. Бо від тепер вибори посла у всїх куриях відбувають ся тайно картками.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 2-го лютого 1897.

Буковиньский сойм відбуде слїдуюче засїданє в четвер дня 4-го лютого, бо комісиї не скінчили ще своїх робіт.

Краєвий шпиталь в Чернівцях не може вже помістити всїх хорих, так зросло їх число в послїдних лїтах. Коли в р. 1887 виносило число хорих за цїлий рік 1900, то в роцї 1896 зросло оно на 3125. Потреба розширеня стала конечною і в тій цїли звернув ся заряд шпиталю до виділу краєвого. Там виробила ся думка, що треба перенести відділ божевільних, що тепер занимає коло 100 лїжок і тим способом зробити більше місця для иньших недужих. Видїл краєвий предложить отже соймови внесене, щоби урядити осібний заклад для божевільних, іменно разом з закладом для невилїчимо-хорих божевільних, котрий мають будувати в р. 1898 з нагоди 50-лїтного ювилею панованя нашого цїсаря.

Авскультантів з двома правничими іспитами державними загадує принимати президия висшого суду краєвого у Львові, опираючись на дотичнім розпорядженю цїсарскім з 6. цьвітня 1859 року, а з потреби обсадженя богато опорожнених адютованих і безплатних посад авскультантів.

Черновецкий маґістрат має бути зреорґанізований під взлядом адмінїстрацийним. В тій цїли має бути установлений директор маґістрату з річною платнею 5.000 зр., котрий цїлу адмінїстрацию возьме в свої руки. На директора призначений староста сторожинецкий Йосиф Відман, котрий задля того іде в пенсию з цїсарскої служби.

Марш Люеґера в Чернівцях заграда віденьска капеля в одній реставрациї і викликала страшну бучу всїх жидівских гостий. В Чернівцях небезпечно манїфестувати ся антисемітизм! Ту жиди вправдї називають себе Нїмцями, але по їх носах пізнати, які они Нїмцї.

Медичний факультет мав би станути в Чернівцях на полях при краєвім шпитали, колиб їх дарував край безплатно під будову, а відтак подвоїв подану соймом краєвим суму 80.000 зр. на кошти устроєня факультету. Таку відповідь дало правительство краєвому виділови. Отже вже знаємо місце, де би се було, але про час, коли се буде, довідають ся хиба наші дїти або внуки.

Прапор для черновецкої рускої міщаньскої читальнї буде носити на собі два образи пензля нашого маляря-артиста Миколи Івасюка. Ті образи прийшли вже з Монахова і представляють ся дуже величаво. На однім змальований архистратиг Михаїл, як уносить ся з мечем в одній руцї і круглим, невеликим щитом в другій руцї, понад пекольну пропасть. Молодече лице архангела, оточене богатим, русявим волосем, виражає спокій і певність себе, без слїду якої-небудь пристрасти або зворушеня по виконаню страшної божої кари. Цїла стать відзначає ся гармонією і мягкостию укладу. На другім образї видимо на тлї багряного трону дївчину надлюдских розмірів з сияючою звіздою над головою, як в одній руцї тримає лавровий вінець, другою обіймила робітника. Символізм в тім образї ясний і простий; на перший погляд зрозуміє кождий, що робітник є представителем працї, а надземска дївчина представителькою промислу, що вінцем украшає голову робітного люду. Оба образи мають ясний, ніжний кольорит а тло становить синє небо з ясними хмарками. Небо змальоване чудово, так що око тоне в нїм як в безмежнім просторі, а своїм кольоритом надає цїлій композициї виразу лагідности і спокою. Сам прапор буде золотаво-жовтий, шовковий і своєю ясною барвою піднесе красу образів.

Автоматичний кольпортер. Вітчиною его Америка, край новостий і винаходів. Складає ся з великої желїзної скринї, прикрашеної так гарно, що на кождім розї улицї або на плящу може стати за окрасу. В день і в ночи, в кождій годинї видає сьвіже число дневника, коли вкинути до відповідної дїрки назначену цїну. Сей автоматичний кольпортер догідний дуже для абонентів і взагалї для читаючої публики, але і користний для адмінїстрациї дневника, бо заступає людску працю, відбирає заразом грошї і що найважнїйше — не дефравдує. Навіть обдурити не дасть себе, бо відріжняє дуже докладно фальшиві монети від правдивих. Апарат може бути так уряджений, що продає кілька дневників нараз, а зверхнї стіни можуть бути ужиті для всїлякої реклями.

Величезне банкротство. Банковий дім Плотчина і синів в Москві зголосив банкротство. Пасиви виносять около 15 мілїонів рублів. Суд велїв увязнити властителїв банку. Фірма Плотчина займала ся головно торговлею збіжа і плеканем овець.

Купелї в школах. В Ґетинзї вже 15 лїт тому построено в міских школах купелї для учеників без всякої шкоди і перерви для науки. Суть се виключно тушї, але дуже обильні, що вистанує за купіль. В зимі парнї і вода в тушах огрівані. Наслїдки з того для здоровля учеників вельми хороші.

Порцеляну, що не товче ся, мав винайти після донесення всхідно-азийского Льойду, Японьчик Матевмура, котрий укінчив курси технічні в Токіо. Було би се правдиве добродійство для господинь і служниць... тілько треба би мати порцеляну та ще і таку, що не товче ся!

Тисячлїтний хлїб. В египетскім відділї королївского музея в Берлинї находить ся кілька хлїбів винятих з гробу Ментугонета, печених на 2.500 лїт перед Христом. При відкопаню мали ті хлїби форму або округлу і плоску або стіжковату; тепер они по части розсипали ся. Проф.

Вітман розслідив мікроскопійно ті хлїби і орік, що они печені з грубо меленого ячменю. Се був би знов один доказ більше, що управа ячменю є старша, нїж пшениці.

Одичілість родичів. Рідний отець, робітник Ґреґоар в Парижи і мачоха знущали ся над трилїтним хлопцем до тої степени, що били его зелїзними дручками, коли ножем, пекли ему рученята на розпаленій зелїзній печи, давали ему їсти помиї, а на ніч клала его мати в дереляну пачку на прогнилу вязанку соломи. Покритого страшними ранами, викинули вкінци родичі в зимову ніч на улицю, де дитина погибла. Родичів увязнено, а дитину перенесено до трупарні, де знято рисунок его ран, потрібний для суду. На вість про сей злочин присилали матері з цїлого Парижа а навіть з цїлої Франциї цвіти і ріжні погребові одежі: подушочки шовкові, хрестики, складали гроші на памятник і т. п. Дня 27-го с. м. відпроваджено маленького „Петрика" на кладовище. Домовину вкриту великим числом вінців і цвітів супроводило 300.000 людий зі всїх верств суспільности тронутих до глубини муками нещасної дитини.

Іванова хата вже дальше не буде пострахом для бідаків, що терплять голод і нужду. В Тульні зголосив ся якийсь Віденгофер до поліциї, що він є убійцею Слявікової, замордованої незнаним злочинцею у Відни. Розуміє ся, его забрали під ключ і відставили до Відня. Але ту показало ся, що сарака Віденгофер не мав навіть поняття що, коли і як стало ся з тим убійством, а просто хотів тим способом дістати ся до теплої і вигідної вязниці, коли вже зимно і голод надто доскулили ему.

Майно султана. Султан Абдуль Гамід есть несогіршим фінансистом і певно з більшим заінтересованем слїдить за курсами на біржі, як за політичною ситуациєю Европи, або навіть своєї власної держави. Через управителя свого приватного маєтку, Раґіба башу, робить він дуже великі операциї на біржі. Листа цивільна султана виносить 627.000 фунтів штерлїнґів, князї і княгинї крови дістають 305.000 фунт. шт. Кромі сего має ще султан з дібр і лїсів коронних доходу на суму 500.000 фун. турецких. Султан заощадив собі около 10--12 мілїонів фнт. капіталу, однак умістив з того лише дуже незначну частину в банках своєї столицї, бо ледви 50.000 в банку отоманьскім а 150.000 в царгородскій філїї „Credit Lyonnais." Ту послїдну суму записав він на імя шамбеляна Раґіба бея. Пять мілїонів уміщених було в банках льондоньских, але коли перед 3. лїтами відносини межи Анґлїєю а Турциєю були трохи напружені, султан казав перенести гроші до банків американьских, де вже перед тим мав 2 мілїони. Вкінци умістив він ще значні суми в банках французких і нїмецких, та спекулює на паперах копальнь золота полудневo-африканьских і то щасливо.

Дрібні вісти. Міско-делеґований суд в Чернівцях виставить на лїцитацию ґрунта Георгія Дашкевича в громаді Цурин дня 15-го марця і 28-го цьвітня 1897. Виклична цїна 4.938 злр., взглядно 3.569 злр., 10.318 злр. і 2.599 зр., вадіюм виносить 10%. — При державній промисловій школї в Чернївцях має бути обсаджене місце учителя нїмецкої і французкої мови від 1-го вересня 1897. Подання до 1-го цьвітня. — Новий шлях зелїзниці в Галичинї будує спілка Lindheim et Comp. зі Слободи рунґурскої через Чорний Потік, Ославу, Заріче до Делятина. Мінїстерство дало вже дозвіл на будову. — В Жидачеві побили жиди на радї громадскій купця Михайла Петрицкого, а під Стриєм напали на крамаря-господаря Берника невідомі злочинці і покалїчили его тяжко ножами. Чи то така жидівска конкуренция? — Дня 5-го лютого виставлять члени „Академічної громади" штуку Олени Пчілки „Сьвітова річ". — На шляху зелїзничім Львів-Станїславів вискочила з шин в суботу під Ямницею машина і 6 ваґонів. Машиніст легко скалїчив ся, впрочім нїхто не дізнав ушкоди. — Руске товариство ґімнастичне „Сокіл" у Львові устроює дня 7-го лютого с. р. в великій сали „Народного Дому" вечерок з танцями. Дохід призначений на будову власного дому „Сокола".

Сестра Юлїя.

9)

Списала

Анна Стороженка.

(Дальше.)

8.

Пристанки 20-го січня.

Як було що писати, то я писала до тебе, Ганусю, з часта, а як нема що, то й писати ся не хоче. В зимі днина коротка, ранками треба було прясти, знов вечерами читала я книжку, що дістала від отця пароха. Звеся: „Житітя Сьвятих." І так минув час, і сьвята різдвяні надійшли і перейшли, і вже й Иорданські відбули ми. Не було що таки писати. Кількоро вмерло, а весіль в Пилипівку, як знаєш, не було жадних.

Моє дїло може й тебе не обходить. А я тілько ним жию, та й за него і днем гадаю і ночами снить ся. Може вже й не знаєш, яке то дїло. Та я иньшого не мала і не маю — за служебниці гадаю. Татови споминала я вже зо сто разів. А они все одно: „Як мати згодить ся, то й я не зброню; матері йти наперекір не годить ся." — А до мами приступу нема. На сьвята все менї нове справили; спідниці такі, аж за очи хапають; дві хустки, одну тоншу, єдвабну, а другу звиклу, як шляхцянки носять в зимі: можна ся обвинути аж по пояс. І два рядки коралїв додали менї. А кожух такий, як нїхто не має, з Росиї привіз Лаґовский. А все примавляють: „я тебе єдну маю." Мама гадають що мене тим перемовлять: а менї уґори не в голові.

Якось на сьв. Стефана була в нас родина в гостях. А я взяла та зачала їм читати з книжки житє сьв. Мариї Магдалини. Перечитала, а мама й кажуть: „Не для нас то грішних." А стриянка каже: „То иньші були люди, не такі як ми." А єї син молодший, мій таки брат стриєчний, каже на тоє: „А то, мамо, чому иньші люди. А як повідав на Покрови отець місіонар, то й тепер такі є, що Богу служать. Як я виросту, то й сам піду Богу служити." А мої тато сьміють ся до мене, та й кажуть ему: „Ти як виростеш, то будеш жовнїр, будеш цїсареви служити а моя Юзя сушить менї вже голову від осени, щоби йти до служебниць, тих, що повідав отець місіонар."

Менї на то як би приску накидав хто на лице, так завстидала ся, не знаю і чого; а в хатї зачали ся випитувати в тата, в мами, і мене самої, як то і коли то. Зробив ся гамір. А тато ще й додають:

— Я би єї не зброняв, так мати не дає.

— А таки не дам, бігме не дам, — кажуть мама. — Що, єї зле в мене? Чого має на людські руки йти?

— То не на людські — знов кажуть пять, — а на Божу службу.

— Може й в дома служити Богу, хто хоче — відповідають мама.

— А як така воля Божа? — питають тато.

А мама вже лихі такі; повідають: — Нагадай козї смерть --- а то тобі може з неба хто прийшов сказати, що того Бог хоче?! Тай на що така бесїда здала ся? Хиба по моїй смерти! — А я убори сама буду сходити? А моя праця пійде марно?!

Знов гамір в хатї. Одні за мамою, а другі за татом. А тато були веселі, та до мене обзивають ся:

— А ти Юзька що кажеш?

— Буду чекати, доки мама — не позволять — кажу.

— От, доня файна!... Чекай же доню на мою смерть, чекай; а то красно, та ще при людях... сказали мама а такі вже злі, що страх.

— Та то не на смерть, вуянцю, Юзя буде чекати, відізвав ся мій братчик стриєчний, але доки вуянця не позволять єї. Ви вуянцю не дочули.

— Ще й тото мале буде менї доїдати, дивіть ся-но люди добрі! — вже трохи лїпші кажуть мама.

— Бо я добре слухав, — каже братчик. — Як вуянця ще не зараз позволять, а я тимчасом доросту, то пійдем разом з Юзьою. Правда, Юзю?

Наші в хатї засьміяли ся, а стрий і каже: — З того всього лїпше сїдаймо вечерати. Як Бог дасть, так і буде.

От така бесїда була на сьв. Стефана. Мала я ся за то добре ще й на другий день. І отець духовний нїчого не помогли. Були нинї рано в нас з хрестом і сьвяченою водою, та зачіпили за ту саму річ, бо я їх просила, щоби за мною у мами вставили ся. Але мама одним ухом слухали, а другим випускали. А я таки на Бога надію ся. Взялам собі такий звичай, що ходжу що місяця до сьв. сповіди і сьв. причастя. І то моя єдина потїха, і мій ратунок. Як прийму Ісуса Христа до серця, то й така надія в мене вступає, що то все мине ся і я буду служебницею Божої Матери. А крім того що дня читаю в вечер акафист до Пречистої Діви, аби она мене не опустила з своєї опіки. І до сьв. ангела Хранителя молю ся, щоби мене стеріг. І Господь змилує ся наді мною, щобим тілько не змінила ся. Моли ся о то, Ганусю, я колись молитвою відвдячу ся тобі, як буду служебницею.

(Дальше буде.

Телеґрами „Буковини".

З дня 2-го лютого 1897 року.

Відень. Вчера пополудни прибула сюди депутация пруского 11. полку гусарів, щоби представити ся властителеви реґіменту архикнязеви Оттонови. Депутация замешкала в готелю „Imperial" яко гості цїсаря.

Відень. Архикнязь Отто має незабавом виїхати до Берлїна.

Мадрид. Приватна депеша з Манїлї доносить, що проводир інсурґентів Еміліо Аґінальдо написав лист до ґенерала Полявієва, в котрім заявляє, що піддасть ся під услівем, що дезертири дістануть прощене. Ґенерал не дав відповіди.

Царгород. Рух Магомеданців в Кандиї зачинає розширятись також на Ретимно. Вчера замордували в Кандиї християньского нотабля.

Царгород. Всякі вісти про реформи адмінїстративні та фінансові, на які мали згодити ся посли держав в Царгородї неправдиві. Наради послів держать ся в строгій таємници.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.